

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2024-58

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného AK PITOŇÁKOVÁ s.r.o., Slovenská 5B, Prešov, proti postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/270/2005, Krajského súdu v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. 12Co/24/2010, 12CoPr/2/2012, 12CoPr/2/2015, 12CoPr/2/2016, 14CoPr/1/2018, 14CoPr/2/2018 a 14CoPr/1/2024 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2Cdo/306/2013, 2Cdo/161/2014, 2Cdo/195/2017, 2Cdo/78/2020 a 5CdoPr/4/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/270/2005, postupom Krajského súdu v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. 12CoPr/2/2012, 12CoPr/2/2015, 12CoPr/2/2016, 14CoPr/1/2018, a 14CoPr/2/2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2Cdo/78/2020 a 5CdoPr/4/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **18 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Poprad **p o v i n n ý** zaplatiť v časti **10 000 eur**, Krajský súd v Prešove v časti **6 000 eur** a Najvyšší súd Slovenskej republiky v časti **2 000 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Poprad, Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky **s ú p o v i n n é** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Uznesením č. k. II. ÚS 562/2024-18 zo 7. novembra 2024 ústavný súd prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú 5. septembra 2024, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/270/2005, postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 12Co/24/2010, 12CoPr/2/2012, 12CoPr/2/2015, 12CoPr/2/2016, 14CoPr/1/2018, 14CoPr/2/2018 a 14CoPr/1/2024 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/306/2013, 2Cdo/161/2014, 2Cdo/195/2017, 2Cdo/78/2020 a 5CdoPr/4/2023. Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie 60 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a kópie súdnych spisov vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa domáha náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpel v roku 1977 a v dôsledku ktorého je trvale invalidný s mierou funkčnej poruchy 71 % s nemožnosťou realizácie primeraného manželského, spoločenského a športového života, voči bývalému zamestnávateľovi Chemosvit Svit, a.s. (ďalej len „žalovaný“). V konaní vystupuje aj Sociálna poisťovňa v pozícii intervenienta (ďalej aj „SP“ alebo „intervenient“).

3. Sťažovateľ podal žalobu 30. decembra 2005, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je vec právoplatne skončená ani po vyše 18 rokoch. O podanej žalobe okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/270/2005 prvýkrát rozhodol tak, že priznal sťažovateľovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 374 626,50 eur rozsudkom, ktorý vyhlásil 15. decembra 2009. Predmetné rozhodnutie bolo na základe odvolania žalovaného a SP uznesením krajského súdu zrušené a vrátené okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Okresný súd vo veci rozhodol druhýkrát 16. októbra 2012, pričom na základe odvolania strán sporu a intervenienta krajský súd opätovne rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu a vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie. Proti zrušujúcemu rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie. Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/161/2014 zrušil rozsudok krajského súdu pre nepreskúmateľnosť, nedostatok odôvodnenia, ako aj z dôvodu nesúladu medzi vyhláseným znením rozsudku okresného súdu v časti istiny a jeho písomným vyhotovením, s ktorým sa krajský súd nevysporiadal. Po vydaní opravného uznesenia okresného súdu a opätovnom predložení veci krajskému súdu tento 8. júna 2016 vyhlásil rozsudok sp. zn. 12CoPr/2/2015 a 12CoPr/2/2016, ktoré sťažovateľ napadol dovolaním. Po predložení veci na rozhodnutie dovolaciemu súdu tento v konaní pod sp. zn. 2Cdo/172/2016 vrátil spis okresnému súdu pre nedoručenie dovolania sťažovateľa účastníkovi konania, pričom po opätovnom predložení veci dovolací súd uznesením sp. zn. 2Cdo/195/2017 z 29. marca 2018 zrušil rozsudok krajského súdu z dôvodu zmätočnosti (bod 12 tohto rozhodnutia). Krajský súd opätovne rozsudkom č. k. 14CoPr/1/2018-533 a 14CoPr/2/2018-

533 z 21. augusta 2018 v intenciách zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu rozhodol tak, že konanie o odvolaní sťažovateľa I. výrokom zastavil, II. výrokom pripustil späťvzatie žaloby o zaplatenie sumy 30 061,24 eur a v tejto časti zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s jeho opravným uznesením a konanie v tejto časti zastavil, III. výrokom zmenil rozsudok okresného súdu v jeho vyhovujúcej časti v spojení s opravným uznesením tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a IV. výrokom rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že stranám ani intervenientovi nepriznal nárok na náhradu trov konania (ďalej len „tretí rozsudok krajského súdu“). V poradí tretí rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 písm. a) CSP, ktoré bolo najvyšším súdom uznesením sp. zn. 2Cdo/78/2020 z 30. júna 2020 odmietnuté. Proti v poradí tretiemu rozsudku krajského súdu, ako aj uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 78/2020 podal ústavnú sťažnosť, o ktorej ústavný súd rozhodol tak, že nálezom sp. zn. I. ÚS 458/2022 vyslovil porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd následne uznesením sp. zn. 5CdoPr/4/2023 v poradí tretí rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Krajský súd výzvou zo 16. augusta 2024 vyzval strany sporu, aby oznámili judikatúru vzťahujúcu sa na obdobné veci, ako je sťažovateľova vec.

4. K ústavnoprávnym aspektom veci sťažovateľ uvádza, že vec nepovažuje za právne ani skutkovo náročnú, patrí do bežnej agendy všeobecných súdov, zdôrazňujúc aj nenáročnosť vykonaného dokazovania (bol vypočutý len sťažovateľ a v primeranej lehote bol vypracovaný znalecký posudok). Zdôrazňuje, že svojím správaním nezapríčinil prieťahy a on, ako aj jeho právni zástupcovia sa pojednávaniu riadne zúčastňovali a písomné podania predkladali v lehotách určených konajúcimi súdmi. Taktiež sa žiadosťami aktívne domáhal jednak nariadení termínov pojednávania, ako aj vydania rozhodnutí konajúcich súdov. Prieťahy boli podľa jeho názoru spôsobené postupom označených súdov, a to opakovanými krátkodobými, ako aj dlhodobými obdobiami nečinnosti a nesústredenej a neefektívnej činnosti. Priznanie finančného zadosťučinenia 60 000 eur požaduje s odôvodnením mimoriadneho významu právnej veci pre jeho život ako ľudskej bytosti, absolútnou frustráciou z postupu súdov naprieč jednotlivými inštanciami, ktorá sa zavŕšila postupom krajského súdu, ktorý vyzýva strany sporu k oznámeniu judikatúry vzťahujúcej sa na obdobné spory.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, krajského súdu, najvyššieho súdu

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 13ÚS/2024 z 5. decembra 2024, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní (ďalej len „stanovisko okresného súdu“).

6. Okresný súd vo svojom stanovisku konštatuje, že síce ide o bežnú občianskoprávnú agendu, avšak je skutkovo a právne náročnejšia. Nesúhlasí s tým, že už obdobie 3 mesiacov, resp. 1 mesiaca alebo 9 dní je možné považovať za zbytočné prieťahy, tak ako tvrdí sťažovateľ, čo okresný súd odôvodňuje množstvom vecí a objektívnou nemožnosťou senátu vykonávať v každej veci úkony nepretržite a bezprostredne po sebe.

7. Odročenie pojednávania 25. októbra 2007 na neurčito okresný súd vysvetľuje zmenou zákonného sudcu a časom potrebným na naštudovanie veci novým sudcom. Do nariadenia pojednávania 24. februára 2009 okresný súd odmieta absolútnu nečinnosť, keďže boli riešené otázky procesného charakteru (pozri referát zákonnej sudkyne z 22. januára 2008 a výzvy zo 4. marca 2008).

8. K namietanému obdobiu nečinnosti po zrušujúcom rozhodnutí krajského súdu z 2. septembra 2010 okresný súd uvádza, že obdobie od 31. januára 2006 do 6. februára 2012 je potrebné pričítať na vrub sťažovateľovi, keďže neposkytol potrebnú súčinnosť SP a táto okolnosť výrazne ovplyvnila dĺžku konania. Po rozhodnutí SP o nároku sťažovateľa na sťaženie spoločenského uplatnenia okresný súd bezodkladne konal a nariadil termín pojednávania na 22. máj 2012 a po vykonaní dokazovania na ďalších pojednávaniach 16. októbra 2012 vo veci rozhodol.

9. Pokiaľ ide o napádanú dĺžku konania ako celku, okresný súd uvádza, že posledné meritórne rozhodnutie vydal 16. októbra 2012 a následne nemal možnosť dĺžku konania ovplyvniť a procesné úkony súvisiace s odvolacím a dovolacím konaním vykonal bezodkladne v intervale 1 až 2 mesiacov.

10. Požadovanú výšku primeraného finančného zadostučinenia vo výške 20 000 eur vo vzťahu k okresnému súdu považuje za neprimeranú, keďže predstavuje 50 % sumy priznanej sťažovateľovi posledným rozhodnutím krajského súdu, a zároveň okresný súd upriamuje pozornosť na to, že sťažovateľ v konaní pred súdom prvej inštancie nepodal sťažnosť predsedovi súdu a nedomáhal sa odstránenia ním tvrdeného protiprávneho stavu.

II.2. Vyjadrenie krajského súdu:

11. Krajský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. Spr/441/24 z 2. decembra 2024, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutých konaniach (ďalej len „stanovisko krajského súdu“).

12. Krajský súd zastáva názor, že v sťažovateľom napadnutých konaniach rozhodol v rozmedzí od dvoch do piatich mesiacov od nápadu.

13. Krajský súd zdôrazňuje, že sa nejde o vec jednoduchú a poukazuje na časové súvislosti, brániace okresnému súdu riadne o nároku rozhodnúť, a to do času vydania rozhodnutia SP, k čomu došlo 6. februára 2012. Náročnosť prejednáwanej veci vzhliada aj v rámci dokazovania, ku ktorého dopĺňaniu dochádzalo aj na krajskom súde. Vo vzťahu k napadnutým konaniam krajského súdu navrhol ústavnej sťažnosti ako nedôvodnej nevyhovieť.

II.3. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

14. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. KP/3/2024 z 28. novembra 2024, ktorého súčasťou je aj stručný prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní.

15. Najvyšší súd uvádza, že prvé dovolacie konanie trvalo 18 mesiacov, pričom 6 z nich dopadalo na potrebu dodržania princípu kontradiktórnosti, keď bol spis vrátený okresnému súdu na účel doručenia dovolania ostatným účastníkom konania na vyjadrenie. Druhé dovolacie konanie trvalo 9 mesiacov a tretie v jeho prvej fáze takmer 3 mesiace a po zrušení rozhodnutia ústavným súdom 13 mesiacov. K tretiemu dovolaciemu konaniu najvyšší súd poukazuje na to, že sťažovateľ doručil sťažnosť na prietahy v konaní, o ktorej bol podpredsedníčkou listom z 23. mája 2024 pod sp. zn.

Spr/827/24 vyrozumený o tom, že o jeho dovolaní bolo rozhodnuté a aktuálne sa vyhotovuje písomné znenie rozhodnutia, pričom prietahy vzhliadnuté neboli.

16. Dovolací súd v stanovisku v závere uvádza, že pri rozhodovaní o dovolaniach sťažovateľa rešpektoval vybavovanie vecí podľa poradia a rozhodol nanajvýš v lehote 1 roka. Pokiaľ sa na prvý pohľad dĺžka ostatného dovolacieho konania nejaví optimálna, intenzita zásahu do práv sťažovateľa nedosahuje podľa názoru najvyššieho súdu ústavnoprávny rozmer.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

18. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s tvrdeným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote je založená na tvrdení o nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu v napadnutých konaniach.

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, zohľadňujúc nielen nečinnosť, ale aj nesústredenú činnosť konajúceho súdu (m. m. II. ÚS 579/2024 a tam uvedená judikatúra), sledujúc splnenie základnej povinnosti súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (bližšie pozri II. ÚS 584/2024).

20. Klasifikáciu prietahov v konaní ako zbytočných s následným vyslovením alebo nevyslovením porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, možno konštatovať, že rozhodovanie o žalobe na náhradu škody na zdraví nevybočuje z bežnej rozhodovacej agendy civilných súdov, avšak je možné sa stotožniť so stanoviskom okresného súdu a krajského súdu, že napadnuté konanie vykazuje známky právnej a faktickej zložitosti, a to aj s prihliadnutím na uplynutie času medzi poškodením zdravia sťažovateľa a prejavenia sa jeho následkov, ako aj potreby vykonania znaleckého dokazovania.

22. K správaniu sťažovateľa ústavný súd po oboznámení sa s obsahom spisov konštatuje, že sťažovateľ sa nariadených pojednávanií riadne zúčastňoval a na výzvy konajúcich súdov

v primeraných lehotách reagoval. Zohľadnil však skutočnosť, že samotný sťažovateľ neposkytol potrebnú súčinnosť SP, čo malo vplyv na dĺžku konania.

23. Pri posudzovaní významu konania pre sťažovateľa ústavný súd zohľadňoval charakter uplatneného nároku, ktorým je náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu. O nároku sťažovateľa k dňu podania ústavnej sťažnosti nie je právoplatne rozhodnuté po viac ako 18 rokoch odo dňa podania žaloby, pričom ide o osobný nárok, ktorý v zmysle § 579 Občianskeho zákonníka zaniká smrťou poškodeného. Účelom odškodnenia tohto nároku je kompenzácia obmedzení poškodeného a jeho možností na uplatnenie sa v spoločnosti a živote. Uvedeným ústavným súdom zdôrazňuje, že predmetné konanie má nespochybniteľný význam pre sťažovateľa, ktorého osobný, spoločenský a rodinný život bol nenávratne dotknutý pracovným úrazom.

24. V rámci postupov súdov ústavný súd zistil okolnosti, ktoré zakladajú porušenie práv označených sťažovateľom.

25. Ústavný súd v postupe okresného súdu vzhladol viaceré obdobia nečinnosti. Po doručení vyjadrenia sťažovateľa k vyjadreniu SP 6. februára 2006 okresný súd po približne 10 mesiacoch nariadil termín pojednávania, ktoré sa konalo 8. januára 2007. Od posledného písomného podania do nariadenia termínu pojednávania 13. decembra 2006 tak uplynulo viac ako 10 mesiacov, počas ktorých bol okresný súd nečinný. Ďalšie obdobie nečinnosti (viac ako 6 mesiacov) možno vzhladnúť po vykonaní výsluchu sťažovateľa 3. apríla 2007, keď k nariadeniu pojednávania okresný súd pristúpil 8. októbra 2007. Pojednávanie nariadené na 25. október 2007 bolo na žiadosť právneho zástupcu SP odročené na neurčito, následne dochádza k opakovaným zmenám zákonného sudcu, avšak následne je okresný súd opätovne nečinný ďalších 9 mesiacov a 29. januára 2009 nariaďuje pojednávanie na 24. február 2009. V tomto období vzhladom na pripojenie iného podania k žiadosti sťažovateľa a potrebu jeho vysvetlenia vzniká obdobie približne 1 mesiaca, v rámci ktorého okresný súd vyzýva sťažovateľa na vysvetlenie. Nečinnosť v tomto období bez zohľadnenia obdobia vyvolaného potrebou vysvetlenia podania sťažovateľa predstavuje 14 mesiacov. Kratšie obdobie nečinnosti možno vzhladnúť aj medzi návrhom na vykonanie znaleckého dokazovania 13. marca 2009 do vydania uznesenia o pribratí znalca z 15. júna 2009 predstavujúce približne 3 mesiace. Následný postup okresného súdu možno z pohľadu kvalifikovaných prietahov konania v zásade hodnotiť ako plynulý. Za približne 7 rokov trvajúceho konania počnúc dňom podania žaloby do vyhlásenia prvého rozhodnutia vo veci samej na okresnom súde bol tento nečinný 33 mesiacov. Okresný súd po vrátení veci krajským súdom postupoval v zásade plynulo a (súčasne viazaný právnym názorom krajského súdu) dopytoval sa na stav rozhodnutia SP. Po oznámení právneho zástupcu sťažovateľa 22. marca 2012 o právoplatnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne a doručení zmeny žaloby okresný súd nariadil 22. mája 2012 termín pojednávania. Následné odročovanie pojednávania ústavný súd považuje za akceptovateľné v kontexte realizácie procesných strán účastníkov konania, ako aj výsledkov dokazovania. Obdobie od vrátenia veci krajským súdom do oznámenia žalobcu o právoplatnosti rozhodnutia SP nie je možné pričítať na vrub okresnému súdu, ale práve sťažovateľovi. Po zmene žaloby žalobcom v dôsledku právoplatnosti rozhodnutia SP okresný súd konal v zásade plynulo. Na druhej strane, vyvolanie odvolacieho konania sp. zn. 12Co/24/2010 je (vzhladom na dôvod zrušenia rozsudku okresného súdu) potrebné pričítať na vrub okresnému súdu.

26. Okrem obdobia vlastnej nečinnosti okresný súd následne zapríčinil aj predĺženie trvania odvolacích a dovolacích konaní, keď svojou nesústredenou činnosťou predlžoval úkony súdu prvej inštancie súvisiace s odvolacím a dovolacím konaním, resp. zapríčinil potrebu ich opakovania. Ide o obdobie dovolacieho konania sp. zn. 2Cdo/306/2013 a obdobie 1 mesiaca (od 24. marca 2014 do 24. apríla 2014) vyvolané potrebou doposlania vyjadrení žalovaného a SP k dovolaniu sťažovateľa a umožnenia vyjadrenia sa sťažovateľom; následne obdobie od 14. júla 2015 do 29. októbra 2015, počas ktorého okresný súd opravoval nesúlad medzi vyhláseným rozhodnutím a jeho písomným vyhotovením, čo oddialilo rozhodnutie krajského súdu o odvolaní v konaní sp. zn. 12CoPr/2/2015 a 12CoPr/2/2016. Okresný súd o obdobie od 7. júla 2017 do 30. októbra 2017 oddialil rozhodnutie dovolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/172/2016 (nedoručenie dovolania sťažovateľa žalovanému) a o obdobie od 2. marca 2020 do 11. mája 2020 rozhodnutie v dovolacom konaní sp. zn. 2Cdo/93/2019 (potreba doplnenia plnomocenstva na zastupovanie). V súhrne tak v dôsledku nesústredenej činnosti okresného súdu aj v opravných konaniach došlo k predĺženiu ich doby o viac ako 9 mesiacov.

27. Pri posudzovaní postupu odvolacieho súdu ústavný súd vychádzal z dôvodov zrušenia jednotlivých rozhodnutí krajského súdu (arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť, nedostatok odôvodnenia). Zmätočnosť odvolacích rozhodnutí (s výnimkou odvolacieho konania sp. zn. 14CoPr/1/2024) artikulovaná dovolacím súdom pričíta aj predĺženie konania o obdobia trvania nadväzujúcich dovolacích konaní krajskému súdu.

28. K obrane krajského súdu spočívajúcej v tom, že odo dňa podania žaloby do vydania právoplatného rozhodnutia SP 6. februára 2012 súdy nemali možnosť o nároku sťažovateľa rozhodnúť, ústavný súd uvádza, že žaloba nebola z dôvodu jej predčasného podania zamietnutá. Na uvedené však prihliadol pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

29. Pri posudzovaní porušenia sťažovateľom namietaných práv postupom dovolacieho súdu ústavný súd zohľadnil, že nálezom sp. zn. I. ÚS 458/2022 bolo zrušené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/78/2020 z 30. júna 2020. V tomto náleze ústavný súd konštatoval, že dovolací súd napriek ústavnoprávnemu deficitu odôvodnenia v poradí tretieho rozsudku krajského súdu a jeho namietanej zmätočnosti dovolanie odmietol ako neprípustné. Tento postup dovolacieho súdu spôsobil, že o podanom dovolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté až takmer po 4 rokoch [od 11. mája 2020 (odstránenie vady plnomocenstva) do 29. apríla 2024 (vydanie rozhodnutia v konaní sp. zn. 5CdoPr/4/2023), predchádzajúce obdobie dovolacieho konania ústavný súd pričíta okresnému súdu, pozn.].

30. Arbitrárnosť rozhodnutí súdov vyššej inštancie, ktorá mala za následok potrebu ich zrušenia a opätovného rozhodnutia na základe opravných prostriedkov, resp. ústavnej sťažnosti účastníka konania, v konečnom dôsledku prispela k celkovej dĺžke tohto konania, keď o žalobou uplatnenom nároku sťažovateľa osobného charakteru bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté až po viac ako 18 rokoch.

31. Ústavný súd tak uzatvára, že obdobiami nečinnosti, ako aj nesústredenou a neefektívnou činnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/270/2005, postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 12CoPr/2/2012, 12CoPr/2/2015, 12CoPr/2/2016, 14CoPr/1/2018 a 14CoPr/2/2018 a postupom najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 2Cdo/78/2020 a 5CdoPr/4/2023 došlo k relevantným prietahom v sťažovateľovej veci. Berúc zreteľ na podstatu

dotknutých práv sťažovateľa, kvalifikoval postup okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

32. Keďže v postupe krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14CoPr/1/2024 a postupe najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 2Cdo/306/2013, 2Cdo/161/2014 a 2Cdo/195/2017 ústavný súd nevzhladol ústavne relevantné prieťahy, v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

33. V súlade s čl. 127 ods. 2 druhou vetou ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že krajský súd medzičasom o odvolaní sťažovateľa rozhodol (rozsudkom z 28. novembra 2024, právoplatným 11. decembra 2024), uloženie povinnosti konať bez zbytočných prieťahov stráca opodstatnenie.

34. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie 60 000 eur, dôvodiac mimoriadnym významom právnej veci pre jeho život ako ľudskej bytosti, absolútnou frustráciou z postupu súdov naprieč jednotlivými inštanciami, ktorá sa zavŕšila postupom krajského súdu, ktorý (v čase podania ústavnej sťažnosti) vyzýval strany sporu k oznámeniu judikatúry vzťahujúcej sa na obdobné spory.

35. Ústavný súd, majúci na zreteli, že primárnym cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, považoval vzhľadom na všetky okolnosti posudzovanej veci za primeranú sumu 18 000 eur, ktorú sťažovateľovi priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu). Pri určení výšky tejto sumy prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, preukázané obdobie nečinnosti a neefektívnu činnosť okresného súdu, opakovanú potrebu zrušenia rozhodnutí krajského súdu pre vady zmätočnosti a zrušenie uznesenia najvyššieho súdu na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa taktiež z dôvodu zmätočnosti. Za významné kritérium však považuje význam konania pre sťažovateľa. Na druhej strane, zohľadnil aj neposkytnutie potrebnej súčinnosti sťažovateľa vo vzťahu k SP.

V.

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 856,75 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

37. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca

sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo aj so zvýšením o 20 % predstavuje celkom sumu 856,75 eur.

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd, krajský súd a najvyšší súd povinné spoločne a nerozdielne uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu